

Valtioneuvoston asetus

kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti

kumotaan kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen (583/2017) 2 §, sellaisena kuin se on osaksi asetuksessa 1242/2022,

muutetaan 1 ja 3–6 §, 13 §:n 1 momentti, 15 §:n 2 momentti, 16 §:n 2 momentti, 18 §:n 4 momentti ja 20 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 ja 4 § osaksi asetuksessa 1241/2022, 5 §, 15 §:n 2 momentti, 16 §:n 2 momentti ja 20 §:n 1 momentti asetuksessa 1241/2022 sekä 6 § ja 18 §:n 4 momentti asetuksessa 771/2022, ja

lisätään 9 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi asetuksessa 1241/2022, uusi 1 momentti, jolloin nykyinen 1–4 momentti siirtyvät 2–5 momentiksi, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan terveydenhuoltolain (1326/2010) tarkoitettuun kiireelliseen hoitoon. Asetuksessa säädetään kiireellisen hoidon vastaanotto toiminnan järjestämisestä, päivystysyksiköiden tehtävistä, kiireellisen hoidon antamisen perusteista ja päivystyksen järjestämisen erikoisalakohtaisista edellytyksistä. Asetuksessa säädetään päivystyksen järjestämisen edellytyksistä niillä erikoisaloilla, joissa potilaiden yhdenvertaisuus, potilasturvallisuus ja päivystyspalvelujen laatu vaativat erityisiä järjestelyjä.

3 §

Kiireellisen hoidon antaminen muualla kuin ympärivuorokautisessa päivystysyksikössä

Kiireellistä hoitoa voidaan päivä- ja ilta-aikaan antaa terveydenhuoltolain 50 §:n 3–6 momentissa tarkoitettujen ympärivuorokautista päivystystä ylläpitävien yksiköiden lisäksi myös kiireetöntä hoitoa antavissa terveydenhuoltoa toteuttavissa toimintayksiköissä.

Kiireellisen hoidon vastaanotto toiminta on järjestettävä arkipäivisin ilmoitettuna aikana lähellä asukkaita, paitsi jos potilasturvallisuuden ja palveluiden laadun turvaaminen edellyttää arvion ja hoidon keskittämistä ympärivuorokautisesti päivystävään yksikköön. Velvoitteesta järjestää ilta-aikaista ja viikonlopun päiväaikaista perusterveydenhuollon kiireellistä vastaanotto toimintaa säädetään terveydenhuoltolain 50 §:n 2 momentissa.

4 §

Terveydenhuoltolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitettujen monierikoisalaisen ympärivuorokautisen päivystyksen yksiköt

Terveydenhuoltolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitettussa monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä ylläpitävässä päivystysyksikössä tulee olla akuuttilääketieteen, anestesiologian ja tehohoidon, gastroenterologisen kirurgian, kardiologian,

lastentautien, naistentautien ja synnytysten, neurologian, ortopedian ja traumatologian, psykiatrian, radiologian, sisätautien ja yleislääketieteen erikoisalojen kiireellisen hoidon ja päivystyksen edellytykset ja osaaminen sekä yöpäivystystä lukuun ottamatta hammaslääketieteen päivystys. Kiireellisen hoidon antamista varten tulee olla tarvittava määrä osaavaa terveydenhuollon ammattihenkilöstöä. Yksikössä tulee olla tarvittavat tilat, välineet ja laitteet potilaan taudinmääritykseen ja hoitoon sisältäen leikkaustoiminnan ja tehohoidon.

Terveydenhuoltolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitettua monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä ylläpitävän päivystysyksikön tulee tukea muita alueen päivystysyksiköitä kiireellisen potilashoidon järjestämisessä. Terveydenhuoltolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitettua monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä ylläpitävällä päivystysyksiköllä tulee olla riittävä valmius vastata erityistilanteista yhdessä muiden alueen päivystysyksiköiden kanssa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 36 §:ssä tarkoitettussa yhteistyösopimuksessa tulee sopia terveydenhuoltolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitettujen monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä ylläpitävien päivystysyksiköiden erikoisalojen toiminnan laajuudesta, muiden yksiköiden tukemisesta ja varautumisesta erityistilanteisiin.

5 §

Terveydenhuoltolain 50 §:n 4 ja 5 momentissa tarkoitettujen monierikoisalaisten ympärivuorokautisten päivystysyksiköiden

Yhteistyösopimuksessa tulee sopia, mitä erikoisaloja on edustettuna ja toimintoja on terveydenhuoltolain 50 §:n 4 ja 5 momentissa tarkoitetuissa monierikoisalaisissa ympärivuorokautisissa päivystysyksiköissä. Sopimuksessa on otettava huomioon alueen väestön tarve, palvelujen saavutettavuus, palvelujen toteuttamisen kustannusvaikuttavuus, henkilöstön riittävyys, päivystysyksiköiden väliset etäisyydet ja väestön kielelliset tarpeet.

6 §

Ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon päivystysyksikkö

Terveydenhuoltoa toteuttavassa toimintayksikössä, jossa ylläpidetään terveydenhuoltolain 50 §:n 6 momentissa tarkoitettua ympärivuorokautista perusterveydenhuollon päivystystä, tulee olla mahdollisuus taudinmääritystä varten tarvittaviin laboratoriotutkimuksiin ja kuvantamiseen kaikkina vuorokauden aikoina sekä etälääketieteen avulla mahdollisuus konsultoida monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä ylläpitävää päivystysyksikköä. Mahdollisuus siirtää potilas nopeasti monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä ylläpitävään päivystysyksikköön tulee varmistaa.

9 §

Toimintaedellytykset

Kiireellistä hoitoa antavassa yksikössä tulee olla riittävät edellytykset taudinmääritykseen sekä ohjeistus siitä, mihin potilas on tarvittaessa lähetettävä taudinmääritystä tai hoitoa varten sairauden niin vaatiessa.

13 §

Hoidon varmistaminen

Päivystyksestä vastaavan laillistetun lääkärin tai hammaslääkärin tai hänen ohjeidensa mukaan muun laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön on huolehdittava potilaan tarpeen mukaisesta jatkohoidon tai muun hoidon suunnittelemisesta tilanteen vaatimalla tavalla perusterveydenhuollossa, erikoissairaanhoidossa tai muutoin sovittavalla tavalla.

15 §

Sisätaudit ja kardiologia

Yhteistyöalueella on sovittava terveydenhuoltolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitettua monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä ylläpitävien sairaaloiden kardiologian ympärivuorokautisen päivystyksen järjestämisestä ja sisällöstä sekä potilaan hoitoonohjauksesta siten, että pallolaajennus tai vastaavat toimenpiteet ovat saatavissa ympärivuorokautisesti potilashoidon niin edellyttäessä. Yhteistyöalueiden rajat ylittävästä yhteistyöstä tulee sopia tarvittaessa.

16 §

Neurologia

Yhteistyöalueella on sovittava terveydenhuoltolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitettua monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä ylläpitävien sairaaloiden neurologian erikoisalan ympärivuorokautisen päivystyksen järjestämisestä ja sisällöstä sekä potilaan ohjauksesta hoitoon siten, että riittävät aivoverenkiertoyksikön, mukaan lukien monialainen kuntoutus, tehostetun valvonnan, kuvantamisen ja neurofysiologian palvelut ovat saatavissa. Yliopistollista sairaalaa ylläpitävien hyvinvointialueiden ja Uudellamaalla HUS-yhtymän on järjestettävä neurokirurgian päivystys ja mahdollisuus toimenpideradiologiassa tehtäviin valtimonsisäisiin päivystyksellisiin hoitotoimenpiteisiin. Yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän on sovittava yhdessä muiden yhteistyöalueiden hyvinvointialueiden kanssa lastenneurologian päivystyksen järjestämisestä valtakunnallisena kokonaisuutena.

18 §

Synnytykset ja lastentaudit

Sosiaali- ja terveysministeriön oikeudesta myöntää hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän hakemuksesta luvan poiketa 1 momentissa mainitusta edellytyksestä, jos palvelun saavutettavuus, potilasturvallisuus tai yhteistyöalueen palveluverkon tarkoituksenmukaisuus sitä edellyttää, säädetään terveydenhuoltolain 50 §:n 9 momentissa. Luvan myöntäminen edellyttää, että muut kyseiseen yhteistyöalueeseen kuuluvat hyvinvointialueet sekä Etelä-Suomen yhteisalueella HUS-yhtymä ja muut kuin Uudenmaan hyvinvointialueet puoltavat synnytysten järjestämistä sairaalassa, johon lupaa haetaan, taikka että synnytysten järjestämisestä tällaisessa sairaalassa on sovittu yhteistyösopimuksessa.

20 §

Suun terveydenhuolto

Terveydenhuoltolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitettua monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä ylläpitävissä päivystysyksiköissä on yöpäivystystä lukuun ottamatta oltava saatavilla laillistetun hammaslääkärin palvelut. Tässä yksikössä on oltava riittävät tilat, välineistö ja osaaminen suunhoidon tarpeen tutkimiseen ja suunhoitoon.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2025.

Helsingissä 22.9.2025

Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso

Hallitusneuvos Merituuli Mähkä